

Õiguskantsler

Teie 24.04.2018 nr

Meie 15.05.2018 nr 6-4/180669/1802259

Koolieelse lasteasutuse kohatasu suurus

Lugupeetud avaldaja

Kirjutasite, et Teie laps käib Saue valla lasteaias ning Teil tuleb tasuda nii kohatasu kui ka lapse söögiraha. Pärast seda, kui registreerisite oma elukohaks Saue valla asemel [], suurenes lasteaias kohatasu oluliselt. Samuti olevat lasteaias toitulustaja kahekordistanud söögiraha summat. Küsisite, kas vald käitub õiguspäraselt ning kuidas saaksite seda olukorda muuta.

Teie mure kulutuste suurenemise pärast on mõistetav. Saue valla lasteaedade kohatasu sätestab Saue Vallavolikogu 21.12.2017 määrus nr 32 „[Saue valla koolieelsetes munitsipaallasteasutustes vanemate poolt kaetava osa määr ja selle tasumise kord](#)“ (edaspidi: määrus). Selle määruse järgi peate Te teise omavalitsuste elanikuna maksma suuremat lasteaias kohatasu kui Saue valla elanikud. Selline kord ei ole õigusvastane.

[Koolieelse lasteasutuse seaduse](#) (KELS) § 27 lg 3 järgi tuleb koolieelse lasteasutuse muud kulud (lasteasutuse majandamiskulud, personali töötasu ja sotsiaalmaks ning õppevahendite hankimise kulud) katta valla- või linnaeelarvest ning valla- või linnavolikogu otsusel osaliselt ka vanematel. Vanemate makstav tasu ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti Vabariigi Valitsuse kehtestatud palga alammäärast. KELS § 27 lg 4 järgi kehtestab valla- või linnavolikogu vanemate osalustasu määra, mis võib olla erinev sõltuvalt lapse vanusest, lasteasutuse majandamiskuludest või muudest asjaoludest.

Määruse § 2 järgi ongi Saue valla koolieelse lasteasutuse osalustasu suurus ühe lapse kohta 20% Vabariigi Valitsuse kehtestatud [töötasu alammäärast](#) ehk 100 eurot kuus. Saue vald on määruse §-s 4 kehtestanud aga selle üldise määraga võrreldes mitmeid soodustusi. Näiteks pere, mille kõik liikmed on Saue valla elanikud, maksab kohatasu 50% ulatuses (määruse § 4 lg 1 p 1) ehk 10% Vabariigi Valitsuse kehtestatud töötasu alammäärast. KELS § 27 lg 4 lubab kohatasu diferentseerida, kuid ei too ammendavat loetelu, mis põhjustel võib kohatasu erineda. Tõsi, erinevat kohatasu ei tohiks määrata ilmselgelt asjakohatult. Samas on lubatud küsida suuremat tasu siis, kui kõik pereliikmed ei ela Saue vallas.

Kohalik omavalitsus võib oma eelarvest rahastatavaid teenuseid osutada oma valla elanikele soodsamalt kui teiste omavalitsuste elanikele. Niisuguse soodustuse eesmärk on tavaliselt hoida või suurendada kohaliku omavalitsuse elanike arvu. Kuna osa vallaelaniku tulumaksust laekub kohaliku omavalitsuse eelarvesse, on vald huvitatud, et elanike arv oleks võimalikult suur. Niisiis on põhjendatud, et vald teeb oma elanikele soodustusi.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Määruse § 1 lg 2 p 1 järgi on üksikvanem see vanem, kes kasvatab last üksi. Eelkõige loetakse üksikvanemaks vanem, kellel on õigus riiklikule üksikvanema lapse toetusele või kelle lapse teine vanem on surnud. Vallavalitsus võib käsitada üksikvanemana ka vanemat, kes kinnitab oma allkirjaga, et kasvatab last üksinda ja esitab vallavalitsusele selle tõendamiseks vajalikud andmed ja dokumendid (abielulahutust tõendav dokument, määratud elatistaha, hooldusõigus jne). Määruse § 4 lg 1 p-s 1 nimetatud 50% osalustasu soodustus kehtib ka siis, kui Saue valla elanikuna on registreeritud laps ja üksikvanem. Kui ka Teie leibkonnas puudub teine vanem (teine vanem elab eraldi leibkonnas), võib Saue valla elanikust vanem taotleda vallalt kohatasu soodustust. Kas soodustust antakse, on valla kaalutusotsus.

Mis puudutab lasteaia toidukulu, siis KELS § 27 lg 2 järgi katab lapse toidukulu lapsevanem. Lapse toidukulu päevamaksumuse otsustab lasteasutuse hoolekogu ning kinnitab direktor. Seega on lasteaia hoolekogust, kui suur on lasteaialapse toidukulu maksumus. Pole välistatud, et kohalik omavalitsus võib mõnel juhul pakkuda rahalist tuge toidukulu maksmisel, nt paljulapselistele peredele, majanduslikes raskustes peredele või ka oma valla elanikele. See oleks lubatud, kuid seadus ei kohusta toidukulu maksumust kompenseerima.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise